תובין מז.], (לעירובין מז.], שם ע"ש כתובות (3

ג) ובעירוביו ובכתובות אי׳

פ' וירא ס"ס יג אכן בתוספת' איתא רבי יהודה

ועיין תוספות לעיל לד: סד"ה אבל], ד) [תוספתא

שסן, כ) ושבת מו. וש"כן,

ו) ופסחים פד. יומא מו. ו) [פסחים פד. יומח מו. סוכה נד.], ז) [ב״ק קב. ע״ו 1. נדה יא:], ח) [לעיל מא.],

ט) [שייך לעיל במשנה מח.],

גליון הש"ם

גם' א"ל חל' כסתם. עיין גם הי יו -----חידושי הרשב"א בב"ק קב ---- הלא הלכה:

מילוטי הלשפ על כב ען על ע"א ד"ה אלא הלכה: תום' ר"ה סתם ואח"כ

מחלוקת וכו' וא"ת והא אמרי' וכו'. עיין תשוכת הרשב"ל סי' קיד:

הגהות הגר"א

[א] גמ' צבית האסורין. נ"ב במוספתא וירושלתי איתא או שהלך בעלה למדית הים וכ"ה בכתובות

ס ע"ב: [ב] שם ר' יהודה.

כ"ב בכתובות שם הגירסת רבי יוסי ובזה מתורץ קושית רש"י ד"ה הלכה

דנקיט רבי יוסי הברייתא:

יוסי וכ"ח בשחלתות

פב א מיי פי״ל מהלי גירושין הלכה כה: סמג עשיו נ טוש"ע לה"ע סימן יג סעיף א:

הגהות הב"ח

(א) גם' שאינה ראויה לילד כולן צריכות להממין ג': (3) רש"י ד"ה בכרם וכו' כעין נטיעות הכרס: (ג) ד"ה מחלוקת וכו' מחריה מיד באותה מסכת בין שסתם אחריה במסכת אחרת:

תוספות ישנים

הלכה כרבי יוסי וה״ה דה״מ למימר כר׳ יהודה דה"מ נמימר כרי יהודה אלא נקט כר' יוסי משום דנימוקו עמו: ורבי יוסי מתיר ליארס ולינשא מיד ל"ג ר' יוסי דהא משמע לקמן דמיקל בהבחנה אף בנשואה אלמנה כדמשמע בנשוחה התנונה כדרושמע דקאמר (לקמן מג ע"א) אלא אימא כל הנשים ינשאו אף נשואות והכא משמע דלא מתיר לינשא אלא זקנה ואילונית אבל אשה דעלמא לא. א״נ שפיר גרסינן ליה א) דהכי משמע בעירובין (דף מז) דמייתי מהכא ^ב) דר' יוסי לימיה להני כללי אלא ודאי גרסי׳ ליה והאי דנקט ממיר ליארס ולינשא על זקנה ואיילונית וכו׳ לאו למעוטי שאר נשים אלא משום דלא מיירי ח"ק אלא בהכי לא קאמר מתיר ר' יוסי בכל הנשים משום דת"ק לא אירי בהו אכן ה"נ בשאר נשים. ופירש רבינו נמנאל דלעיל גרסי׳ הלכה כר׳ הודה דאי גרסי' ר' יוסי לא הוה ליה למפסק הלכתא כוותיה אלא לקמן על משנת ר' יוסי שרמז הספר לקמן (מג:) ר' יוסי אומר כל הנשים וכו' א"ר לעיל מיניה בוי כ' יבודה וא"ח אמאי לא בעינן שלשה חדשים וג' ימים להמתין כי שמא לא נקלט הזרע עד לאחר ג' ימים וא"כ אם תנשא מיד לאחר ג' חדשים וחלד לששה חדשים ויום אחד לא נדע אם הוא מן הראשון או מן האחרון דהא יכול להיות מן המתרון השל מני לא נקלט חדשים ויום א' כי לא נקלט עד יום א' לאחר מיתת הבעל וי"ל דהא דאין אנו מלרכינן כולי האי משום דבדקינן אותה בבדיקה אחרת עם הג' חדשים כי ינשחו לח לח קחי חכל נשים חלח שתוע עם הגי חדשים כי בדקיטן אותה בהלוכה כדמשמע לקמן פיי מה שהיא מכבדת על עפר מיחוח ופסיטותיה כבדין יותר מאשה אחרת:

ל) וכ"כ התוספות עירוביןשס. ב) אולי ל"ל דמייתי מהכא מהא דא״ר יוחנן דהלכה כרצי יוסי דלתנייהו להני כללי.

דאפילו ארוסות דוקא יתארסו אבל ינשאו לא דגזר רבי יוסי

ארוסה אטו נשואה ואין נראה דאי גרס בברייתא דרדופה רבי יוסי מתיר ליארס ולינשא מיד א"כ קשיא דרבי יוסי אדרבי יוסי דהכא גזר אפילו ארוסה אטו נשואה כ״ש דהוה

"דלמא איעברה ומעכר חלבה וקטלה ליה ליה למיגזר נשואה רדופה אטו שאינה רדופה ואפילו גרם בברייתא דרדופה אי הכי דידיה גמי דידיה ממסמסא ליה רבי יהודה מ"מ קשיא דהיכי מוכח בביצים וחלב דידה גמי ממסמסא ליה בבצים בפרק מי שהוליאוהו (ג"ו שם) ובגמ' וחלב לא יהב לה בעל וליתבעיניה ליורשים דיחידאה פליג עליה מברייתא דרדופה אמר אביי אשה בושה לבא לבית דין והורגת ותנא קמא דמתניתין הוא ר"מ דלמא את בנה: אחת בתולות ואחת בעולות: הי ר"מ דרדופה הוא כר' יוסי דמתניתין ניהו בתולות והי ניהו ארוסות הי ניהו בעולות דלא שרי אלא ליארס אבל לינשא לא והי ניהו נשואות א"ר יהודה הכי קאמר אחת ולריכות להמתין שלשה חדשים דקאמר ר"מ היינו מלינשה אבל ליארם מיד בתולות ואחת בעולות שנתארמלו או שרי ואף על גב דקתני סתמא לריכות שנתגרשו בין מן האירוסין בין מן הנשואין ר' אלעזר לא על לבי מדרשא אשכחיה לר' י להמתין הכי נמי קתני בפרק ד' אחין (לעיל דף לה. ושם) גבי גיורת ושבויה אםי אמר ליה מאי אמור רבנן בבי מדרשא ואנוסה ומפותה לריכות להמתין אמר ליה הכי א"ר יוחגן הלכה כר' יוםי מכלל סתמא דברי רבי יהודה וע"כ היינו דיחידאה פליג עליה אין והתניא סבהרי שהיתה רדופה לילְך לבית אביה או שהיה דוקא לינשא דליארס אפי׳ נשואה שרי הכא ר"י ועוד היכי מוכח בגמ' דהדר ביה ר' יוחנן ממתני' דכרמא דקתני לה כעם בבית בעלה או שהיה בעלה חבוש כולן לריכות להמתין דלמה לינשה בבית האסורין וא או שהיה בעלה זקן או חולה קאמר אבל ליארס שרי ונראה כמו או שהיתה היא חולה או שהפילה אחר שפי׳ רש״י כאן דרבי יוסי שרי נמי מיתת בעלה או שהיתה עקרה או זקנה או ארוסה לינשא ולא פליג ארבי יהודה קטנה או אילונית או שאינה ראויה לילד 🐠 אלא באיבול לחודיה ומיהו מה שהביא צריכה להמתין ג' חדשים דברי ר' מאיר ברי ראיה דשמעינן לרבי יוסי דמיקל בהבחנה טפי מרבי יהודה בסוף פרק יהודה מתיר ליארם ולינשא מיד אמר רבי ד' אחין (ג"ז שם) אינה ראיה דדלמא חייא בר אבא חזר בו רבי יוחנן אמר רב יוסף בגיורת ואנוסה מיקל משום דמתהפכת אי הדר ביה ממתני' דכרמא הדר ביה דתניא שלא תתעבר כדאמרינן לעיל (דף לה.) "אמר ר' ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקה אבל לעולם גזר ארוסה אטו נשואה שמעתי מפי חכמים בכרם ביבנה יכולן ומברייתא דרדופה היה יכול לדקדק אי צריכות להמתין שלשה חדשים אמר ליה ר' גרם בה ר' יוסי דלא גזר אפי' נשואה ירמיה לר' זריקא כי עיילת לקמיה דר' אבהו רדופה אטו שאין רדופה כ"ש דלא גזר רמי ליה מי אמר רבי יוחנן הלכה כרבי יוםי ארוסה אטו נשואה והא דפסיק רבי יוחנן כר' יוסי ולא נקט ר' יהודה כיון והאמר ר' יוחנן ∘הלכה כסתם משנה ותנן כל דשניהם שוין משום שבא לפסוק כרבי הנשים לא ינשאו ולא יתארסו עד שיהו להם יוסי גם באיבול או נקט ר' יוסי כדפי' שלשה חדשים אחת בתולות ואחת בעולות בקונטרם משום דנימוקו עמו וא"ת אמר ליה ידרמא לך הא לא חש לקמחיה כשמגיה בגמרא (לחמו מג.) אימא רבי סתם ואח"כ מחלוקת היא ואין הלכה כסתם יוסי אומר כל הנשים ינשאו ופריך ולית דאמר רב פפא ואיתימא ר' יוחנן "מחלוקת ליה לרבי יוסי להבחין ומאי קשיא ליה ואחר כך סתם הלכה כסתם סתם ואחר כך נימא דכל הנשים לאו דוקא ואארוסות דוקא קאי ולא אנשואות דמעיקרא נמי מחלוקת אין הלכה כסתם מסתמיך ואזיל ר' לא הוי כל דוקא דלא הוי קאי אלא אנשואות דארוסות שרי אפילו לינשא אבהו אכתפיה דרבי נחום שמעיה מנקים ואזיל הלכתא מיניה בעא מיניה מחלוקת וי"ל דלא דמי דהשתא הוי כל דוקא ואחר כך סתם מאי •א"ל הלכה כסתם סתם וקאי שפיר בין אארוסות בין אנשואות אלא שהדיוק דמשמע יתארסו אין

ש רבי יוםי אומר כל הנשים יתארסו. בעירובין (דף מו.) פי׳ בקונט׳ ואי מינסבא דלמא מיעברא. לאחר לידתה ומיעכר עליה חלבה וקטלה לברה ברעב: ממסמסא ליה. מאכילתו: לא יהב לה בעל. משום דלאו בריה הוא: וליסבעיניה ליורשים. של בעל ראשון: אשה בושה לבח לב"ד. ולתבוע יורשים בשביל בנה: והורגת חת בנה.

בפולות הי נינהו ארופות. הא חדא היא דהיכי משכחת לה בתולה יבמה אם לא ארוסה: הכי קאמר. כלומר לא תתני אחת ואחת דמשמע תרי מילי אלא כולה חדא קתני ופרושי קמפרש אחת בתולות ואחת בעולות וכגון בעולות: הלכה כר' יוםי. דשרי ארוסות יוסי נימוקו עמו: מכלל דיחידהה פליג עליה. תנא קמא דאמר לא ינשאו ולא יתארסו אחת ארוסות ואחת בתולות דאסר אפי׳ ארוסות ליארס כ״ש לינשא יחידאה היא ולאו סתמא דרבים היא: ה"ג אין והתניא. בניחותא: רדופה. רגילה. וגם סמוך למיתתו עמדה בבית אביה זמן מרובה דליכא למימר מעוברת היא: או שהיה לה כעם. ולא שימשה: עקרה. שנעקר רחמה ונטלה או שאינה ראויה לילד. לאיתויי [מחמת] דגזרו שאינה ראויה אטו ראויה: ממתני' דכרמא. שנשנית בכרם ביבנה מחמת אותה משנה חזר בו: בכרם ביבנה. שהיו יושבים שורות שורות כעין (כ) הכרס: לא חש לקימחיה. למה שהוא טוחן ומוליא מפיו כלומר לדיבורו: סתם ואח"ל מחלוחת היא. דהא איפלגו עלה ר' יוסי ור' יהודה: מחלוקת ואחר כך סתם. בין שסתם אחריה מיד (ג) באחד מהם בין שסתם אחריה במסכת אחרת באותו הסדר כגון נתן למר ללבע דמחלוקת בב"ק כל המשנה ידו על התחתונה וסתם לן כר"י דאמר אם השבח יתר על היניאה

מוסף רש"י הלכה כר' יוסי. דמתיר

ליארס מיד (ערובין מז.). דיחידאה פליג עליה. דהך סתמא דתניא לעיל אחת ארוסות ואחת נשואות, יחידאה הוא (שו). רדופה לילך לבית אביה. תדירה לדור ננית אניה נעיר אחרת ואינה רגילה עם בעלה (שם) כל אלו אין דרכן להתעבר (כתובות D:). או שהיתה היא חולה. ואינה מהבלח טורח תשמיש (ערובין שם). עקרה. מחמת מול, שכנר נישאת לג' בני אדם ולא ילדה להן והוחזקה עקרה (שם). אילונית. ממעי אמה ויש לה סימנין שאין לה שערות ולא דדין, ולשון איילונית דוכרניתא, מחמת משקה סס (שם) או: שנעקר בית הריון מלה (כתובות ס:). דברי מאיר. אלמא ר"מ הוא דגור בההיא דפשיטא לן דאינה מעוברת וה"ה לארוסה (ערובין שם). הלכה כסתם משנה. רבי הוא סידר המשנה, וכשראה דברי חכם וישרו בעיניו, שנאן סחס ולא הזכיר שם אומרן עליהן כדי שלא יהו שנויה מפי יחיד ונראין כאילו כמותן (ביצה ב:). לא חש לקמחיה. למה שהוא טוחן, אם חטין אם פסולת (פסחים פד.) טומן ומולים סובין ואינו חושש כלומר נד.). מחלוקת ואחר כך מתם הלכה כמתם במשנתנו כאחד מהן, הלכה כמותו, דכיון דסתמיה אחר המחלוקת ש"מ דקמו רבנן בטעמייהו ומסתברא

על כרחה מת בנה ברעב: הי נינהו

שנתארמלו או נתגרשו בין מן האירוסין דהיינו בתולות בין מן הנשוחין דהיינו לינשא הואיל וליכא למיחש לזרע ראשון ונשואה ליארס. והאי דנקט ר' יוסי ולא רבי יהודה דהא רבי יהודה נמי שרי ארוסה לינשא בהדיאה אלא משום דר׳ האם שלה: אילונים. ממעי אמה לקוייה היא ואין לה סימני שער ודדים: סמא או חולי: כולן לריכות להמתין. בהגוזל (דף ק:) וסתם בב"מ (דף עו.) כו׳ הלכה כסתם: סתם ואחר כך מחלוקת. כי מתני': מנקיט. מלקט ממנו הלכות פסוקות הלכה כפלוני ופלוני:

ואחר כך מחלוקת מאי אמר ליה אין הלכה כסתם סתמא דמתני' ומחלוקת בברייתא מאי א"ל הלכה כסתם מחלוקת במתני' וסתמא בברייתא מאי א"ל

אנשואות לחוד אבל פשטא דמתניתין אכל נשים קאי אבל קשה לר"ת דקתני לקתן בברייתא וכולן לא ינשאו עד שיהו להם שלשה חדשים משמע אפילו ארוסות כמו כל הנשים ודוחק לחלק בין וכולן לכל הנשים ואר"ת דגרם בברייתא דרדופה רבי יוסי מתיר ליארס ול"ג לינשא וגזר ר' יוסי ארוסה אטו נשואה ודוחק הוא למחוק הספרים דבכולהו גרס לינשא ועוד דליארס אפילו נשואה שרי: הלבה ברבי יוםי. ול"ג כרבי יהודה דהא בפ' מי שהוליאוהו (עירובין דף מו:) קאמר רבי יעקב בר אידי אמר רבי יוחנן רבי מאיר ורבי יהודה הלכה כר"י ורבי יוסי הלכה כרבי יוסי ואין ל"ל רבי מאיר ורבי יוסי הלכה כרבי יוסי ודייק דליתנהו להני כללי מדאיצטריך רבי יוחנן לפסוק כרבי יוסי אף על גב דיחידאה פליג עליה ואי גרס הלכה כרבי יהודה שפיר אינטריך לפסוק הלכה כר׳ יהודה לאפוקי מר׳ יאסי דפליג עליה: 🗖 🎞 ואח״ב מחדוקת היא. וא״מ °והא אמרינן בריש מסכת בילה (דף ב.) גבי שבת סתם לן תנא כר"ש דתנן מחתכין הדלועין כו' אע"ג דפליג ר' יהודה בסיפא וקאמר אם לא היתה נבילה מערב שבת כו' ויש לומר דנהי דלא חשיב סתם גמור מ"מ חשיב כרבים לגבי יחיד וח"ת בפ' המוליא יין (שבת פא: ושם) דפריך ומי סבר רבי יוחנן דבר שאין מתכוין אסור והאמר ר" יוחנן הלכה כסתם משנה ותנן נזיר חופף ומפספס אבל לא סורק ומאי קושיא דסתמא בנזיר (דף מב) ופלוגתא בפ"ב דבילה (דף כג.) גבי קירוד וקרלוף ובתרי מסכתי אמר בפ״ק דמס׳ ע״ז (דף ז. ושם) אין סדר למשנה וליכא למימר דר׳ יוחנן אית ליה הלכה כסתם אפי׳ בסתם ואח״כ מחלוקת דהא קאמר הכא בהדיא אליבא דר׳ יוחנן סתם ואח״כ מחלוקת היא וי״ל דודאי בסתם ואח״כ מחלוקת מודה ר׳ יוחנן דאין הלכה כסתם אבל בתרי מסכתי אית ליה לר' יוחנן דהלכתא כסתם וטעמא דר' יוחנן משום דמסתמא אית לן למימר דמחלוקת ואח"כ סתם הוא ולא סתם ואח"כ מחלוקת דאין לנו לומר שחזר בו רבי מפסקו עד שנראה בפירוש ומיהו שאר אמוראי אית להו דבתרי מסכתי אין סדר למשנה ואין הלכתא כסתם וא"ת דבפ׳ כל גגות (עירובין דף זב. ושם) פסק ר׳ יוחנן כר"ש בין עירבו בין לא עירבו ופריך והא אמר ר׳ יוחנן הלכה כסתם משנה ומייתי מסתם משנה דבפרק חלון (שם דף שו:) והיינו סתם ואח"ר מחלוקת ותירץ ה"ר אהרן כהן דעיקר קושיא לרבי יוחנן אינה אלא דלא גזר בעירבו ובזה הדבר הוי מחלוקת ואח"כ סתם מחלוקת בשלש חלירות במי שהוליאוהו (שם דף מה:) וסתם בפרק חלון אבל בפרק כל גגות לא פליגי בגזירה ומיהו קשה דבסוף פרק קמא דמסכת ע"ז (דף כא.) גבי שכירות בחים פסק שמואל כרבי יוסי אע"ג דסתם לן חגא בתר הכי כרבי מאיר: